

Beleidsplan Nederlands Platform
Burgerparticipatie en Overheidsbeleid

Inhoudsopgave

1. Inleiding: Waarom is burgerparticipatie belangrijk?	3
Vertrouwen in de politiek	3
Knelpunten voor burgerparticipatie in Nederland	4
2. Over het NBPO	4
Doelstelling	4
Wat bieden we?.....	5
Wie zijn we?.....	5
Een lerend netwerk.....	5
Bestuur.....	5
Besluitvorming	6
Toezicht.....	6
3. Werkplan 2022 – 2024.....	7
4. Verwerving van inkomsten.....	7
5. Beheer en besteding van het vermogen van de instelling.....	7
Medewerkers en uitvoering werkzaamheden	8
Toezicht op financiële zaken.....	8
6. Contactgegevens	8

1. Inleiding: Waarom is burgerparticipatie belangrijk?

Ervaar je als **burger** weleens de pijnlijke gevolgen van keuzes? Worden er beleidskeuzes gemaakt die je niet begrijpt, of zelf anders zou maken? Of worden er soms juist geen keuzes gemaakt over onderwerpen die jij belangrijk vindt? En heb je ideeën over hoe het anders kan in Nederland?

Of ben je **besluitvormer** en maak je weleens pijnlijke keuzes? Waarbij je nooit iedereen tevreden kunt stellen? Of maak je deze keuzes juist niet? Omdat ze te moeilijk zijn, je in de war bent door tegenstrijdige geluiden uit de samenleving, of omdat het politieke proces is vastgelopen?

Keuzes kunnen overweldigend zijn omdat er belangen mee gemoeid zijn. Maar wat als je nu het verhaal achter de belangen leert kennen? Wat de onderliggende waarden, principes en afwegingen zijn waardoor het probleem zo lastig is? Daar kan burgerparticipatie bij helpen.

Wanneer burgerparticipatie goed wordt ingezet kan het een manier zijn om verder te kijken dan belangen, voorbij de onderhandeling. Het is een zoektocht naar onderliggende waarden. Welke zijn er gemeenschappelijk? En welke zijn er misschien juist een bron van conflict? Welke worden er genegeerd? Maar waarden en belangen in kaart brengen (inspraak) is niet genoeg. Voor echte participatie moet je samen tot afwegingen komen en gezamenlijke principes formuleren. Dat heet medezeggenschap. Dat doe je door niet direct op het 'wat' te richten van oplossingsrichtingen, maar eerst een gesprek te voeren over het 'hoe'. Een gesprek over de eisen die je zou willen stellen aan het proces. Zo kom je tot spelregels voor de manier waarop je tot een keuze kan komen. Dat biedt perspectief. Hoe kun je in dialoog tot een afweging komen? Gebruik conflict in elk geval als kans om te leren, niet enkel als iets om te reageren.

Vertrouwen in de politiek

De meeste burgers van ons land zijn best tevreden over hun leven. Toch is het vertrouwen van burgers in politici en politiek nog nooit zo laag geweest. De relatie tussen overheden en burgers schuurt en voelt aan beide kanten te vaak ongemakkelijk. Overheden lijken zich op te sluiten in systemen, procedures en protocollen. Burgers keren zich af en soms tegen politici, bestuurders en de publieke zaak. Het functioneren van onze democratie staat onder druk. Dat het zo schuurt, biedt ook mogelijkheden. Overheden experimenteren met nieuwe, innovatieve manieren om burgers te betrekken bij publieke besluitvorming. Bovendien slaan burgers vaker de handen ineen om zelf bij te dragen aan het oplossen van maatschappelijke problemen. Dat zien we bijvoorbeeld terug in het groeiende aantal lokale energiecoöperaties die bijdragen aan de transitie naar duurzame energie. Zo wordt een op hiërarchie gebaseerd besluitvormingsmodel van overheden aangevuld met horizontale samenwerking tussen burgers en overheden, maar ook tussen burgers onderling.

Knelpunten voor burgerparticipatie in Nederland

In Nederland wordt veel aan participatie gedaan en er zijn veel mooie voorbeelden van participatietrajecten. Ook zijn er nog knelpunten of oude gewoonten die dialoog en medezeggenschap verhinderen. Denk aan:

- Marktdenken bij ontwikkelaars: Het zien van burgers als non-technical risk
- Participatie als vorm van 'raad-van-state-proof beslissingen maken' in plaats van dialoog
- In brokjes participeren met weinig continuïteit ('hap snap'), waardoor burgers participatiemoe worden, participatie als zinloos ervaren en zich niet betrokken voelen bij de overheid.

2. Over het NBPO

Doelstelling

De missie van het NPBO is om burgerparticipatie bij overheidsbeleid te vergroten en te versterken en integraler te maken. We willen bewoners empoweren om te participeren in beleidsontwikkeling, projectontwikkeling en om zelf anderen te laten participeren in projecten/processen die zij zelf initiëren. Die missie is drieledig:

- We willen de **positie van burgers versterken** door hen te informeren en werkvormen aan te bieden/ te ontwikkelen die hun inspraak en zeggenschap kan versterken. Ook willen we leren hoe burgers gefaciliteerd kunnen worden positie in te nemen, denk dan aan kennis en vaardigheden, rechtspositie en communicatie.
- We willen de **aansluiting tussen burger en overheid vergroten**. De gangbare 'koppelingen' zoals de oude zuilenstructuur, volstaan niet meer. Daarom willen we overheid en burger tips aanreiken over hoe zij kunnen aansluiten bij elkaar in plaats (on- en offline) en manier van communiceren. Ook willen we de mechanismen en processen versterken die burgerinspraak binnen de overheid vergroten. We verkennen wat veelvoorkomende barrières zijn, en willen die wegnemen.
- We willen **publieke waarden verankeren in onze (ruimtelijke) beleids- en besluitvorming**. Dat doen we door bewustwording te vergroten bij overheden en ontwikkelaars, dat het zinvol is om omwonenden (vroeg) te betrekken bij planvorming. Met oog voor groepen die vaak buiten de boot vallen bij participatie.

Wat bieden we?

Het NPBO is een lerend netwerk, we hebben veel ervaringskennis. Die zetten we in voor:

- Advies over het inrichten van participatieprocessen, we kunnen werken als procesarchitect.
- We bieden een netwerk van professionals en ervaringsdeskundigen die een rol kunnen spelen bij de uitvoering van participatieprocessen.
- Met een denktank van professionals vanuit verschillende disciplines kijken we naar ontwikkelingen, knelpunten en behoeftes ten aanzien van burgerparticipatie bij overheidsbeleid.
- We brengen kennis over door trainingen, voorbeelden, handreikingen en we zijn niet uitgeleerd.
- We onderzoeken welke drempels een (gelijkwaardige) betrokkenheid van inwoners bij hun leefomgeving in de weg staan.
- We helpen raden, staten en besturen om participatieplannen te beoordelen. Bijvoorbeeld in het kader van de Omgevingswet.
- Als partner vanuit de praktijk leveren we bijdragen aan wetenschappelijke onderzoekstrajecten op het gebied van burgerparticipatie.

Wie zijn we?

Een lerend netwerk

Bij het NPBO is een netwerk aan professionals, onderzoekers en ambtenaren aangesloten. Aangesloten leden hebben bijvoorbeeld ervaring met proces- en projectleiding in het ruimtelijke domein, conflictbemiddeling, omgevingsmanagement, managen van communicatie- en participatieprojecten, wetenschappelijk onderzoek in bestuurskunde, economie en politicologie en betrokken ambtenaren zijn werkzaam op zowel nationaal als regionale schaal.

Bestuur

Het NPBO heeft een bestuur dat bestaat uit minstens drie leden. Bestuursleden worden voor vier jaar benoemd en zijn na aftreden onmiddellijk en onbeperkt herbenoembaar. Bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor hun bestuurlijke werkzaamheden. Wel kunnen zij een onkostenvergoeding vragen. Met onkosten wordt bedoeld reis-, verblijfs-, telefoon- en kantoorkosten.

Het bestuurslidmaatschap eindigt door overlijden van een bestuurslid, het bereiken van het tijdstip van aftreden, bij verlies van het vrije beheer over zijn vermogen, bij schriftelijke ontslagneming, ongevraagd ontslag of bij ontslag op grond van artikel 298, Boek 2, van het

Burgerlijk Wetboek: “als een bestuurslid iets doet of nalaat in strijd met de bepalingen van de wet of van de statuten, dan wel zich schuldig maakt aan wanbeheer.”

Het bestuur van het NPBO bestaat sinds juli 2022 uit:

- Rob Rietveld – Oprichter en voorzitter
- Nicky Struijker Boudier – Secretaris
- Marc Rijnveld – Penningmeester
- Shannon Spruit – Algemeen bestuurslid
- Vacature

Besluitvorming

Ieder bestuurslid heeft één stem. Besluiten worden bij meerderheid genomen en zijn geldig als een meerderheid van de bestuursleden aanwezig is, dan wel vertegenwoordigd is of gelegenheid heeft gehad schriftelijk of via e-mail een stem te uiten. Een bestuurslid kan slechts voor één ander als gevolmachtigde optreden. Een unaniem besluit dient genomen te worden – met instemming van de raad van toezicht – bij:

- een statutenwijziging
- het ontbinden van de stichting
- het vervreemden van onroerend goed
- het aangaan van leningen of borgstellingen waaraan de stichting zich hoofdelijk of als mede-schuldenaar verbindt.

Toezicht

Het NPBO heeft een raad van toezicht die toeziet op beslissingen van het bestuur. De raad van toezicht bestaat uit:

- Henk Klein Kranenburg
- Jan Veltman
- Vacature

Een raad van toezicht ziet toe op de statutair vastgelegde doelstellingen en verplichtingen.

3. Werkplan 2022 – 2024

Voor de periode tot zomer 2024 zien we een aantal concrete activiteiten voor ons. Dit werkplan is leidend in beslissingen over het besteden van vermogen. Maar het bestuur kan hiervan afwijken voor zover de activiteiten bijdragen aan de doelstelling. Het werkplan omvat vier ambities gericht op; samen leren, adviseren, innoveren, analyseren en evalueren.

- Leren: Het bestuur organiseert minimaal 4 keer per jaar een Denktankbijeenkomst met het NPBO-lerend netwerk.
- Adviseren: We ondersteunen en adviseren alle partijen maar met name burgers om hun positie te verbeteren in besluitvormingsprocessen.
- Innoveren: We ontwikkelen nieuwe participatiemethoden en passen die toe.
- Analyseren: We verzamelen systematisch informatie over onderstaande onderwerpen en delen die:
  - Informatie over het betrekken van burgers die vaak niet meedoen aan burgerparticipatie-activiteiten (literatuurstudie i.s.m Populytics).
  - Diversiteit in de participatiebehoefte en ervaren participatiebarrières aan inwoners- en overheidszijde in kaart brengen door middel van een (jaarlijkse) brede survey, wanneer mogelijk i.s.m. een kennisinstelling.
  - Goede voorbeelden van aansluiting van ambtelijke en bestuurlijke werelden (systeemwerelden) op de leefwereld van burgers.
- Evalueren: Het ontwikkelen van een benchmark participatie (wanneer mogelijk i.s.m. kennisinstellingen).

4. Verwerving van inkomsten

Het NPBO verwerft inkomsten op drie manieren:

- Het NPBO heeft inkomsten uit fondsen voor specifieke initiatieven, zoals het ontwikkelen van participatiemethoden.
- Het NPBO heeft inkomsten uit opdrachten voor overheden en/of bedrijfsleven voor specifieke projecten, zoals burgerparticipatietrajecten.
- Het NPBO is penvoerder voor participatieprojecten, voor dit penvoerderschap rekenen wij een 5% afdracht t.b.v. het NPBO.

5. Beheer en besteding van het vermogen van de instelling

Het vermogen van de stichting wordt gevormd door inkomsten uit fondsen, projecten en penvoerderschap. Niemand mag over het vermogen van de stichting beschikken als ware het zijn of haar eigen vermogen. Bestuursleden kunnen daarom individueel geen beslissingen nemen over het aangaan van opdrachten en besteden van bedragen of het

inhuren van de eigen organisatie. Er worden alleen verplichtingen aangegaan, waar een dekking tegenover staat.

Medewerkers en uitvoering werkzaamheden

Het NPBO heeft geen medewerkers in eigen dienst en kent geen beloning of vergoeding toe aan bestuur en organisatie. Werkzaamheden in projecten waar NPBO penvoerder is, vinden plaats via onderaannemers.

Toezicht op financiële zaken

Minstens één keer per kwartaal worden inkomsten en uitgaven door het bestuur gecontroleerd. Daarnaast ziet het bestuur toe op de fondsenwerving en de inkomsten en uitgaven bij de uitvoering van het beleidsplan. In het geval dat er bij (onverhoopte) beëindiging van de stichting een positief resultaat overblijft, worden de baten besteed ten behoeve van een stichting met een soortgelijke doelstelling

Jaarlijks wordt er een jaarrekening opgesteld. Het boekjaar loopt gelijk aan een kalenderjaar.

6. Contactgegevens

Het adres van Stichting NPBO is: Greveling 8, 9654 PT Annerveenschekanaal.

Wij zijn te bereiken via administratie@npbo.nl.

De instelling voldoet aan haar publicatieplicht door middel van de website www.npbo.nl